

Jaarverslag 2023

Met dit overzicht brengen we ons jaarverslag beeldend uit. De cijfers staan centraal met daarbij een beknopte toelichting. We voeren onze taken uit voor zes ministeries. Deze zijn onderverdeeld in onze hoofdtaken dienstverlening, handhaving en maritime security.

Brand vrachtschip Fremantle Highway

Aan boord van de Fremantle Highway ontstond op dinsdag 25 juli 2023 brand. Het schip voer toen 27 kilometer noord van Ameland. Nadat de brand zich uitbreidde over het schip werden de 23 bemanningsleden geëvacueerd. Eén persoon is helaas overleden. Het was een ingewikkelde reddingsoperatie door de brand en rook op het schip. Het schip werd op donderdag 3 augustus de Eemshaven binnengesleept.

Overtredingen op containerschepen geconstateerd dankzij drone-controles ILT en Kustwacht

Voor het controleren van sjourningen aan boord van containerschepen zetten de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en de Kustwacht drones in. Tijdens deze controles kijkt de ILT of de containers op de juiste manier zijn vastgemaakt, het zogeheten 'sjourren'. Uit inspectieresultaten blijkt dat een kwart van de gecontroleerde containerschepen de lading fout vast zet. Om containerschepen op zee te kunnen controleren vaart een droneteam van de ILT mee aan boord van een kustwachtschip. Hierdoor is de inzet van een helikopter niet meer nodig.

Enkele gebeurtenissen uit 2023 in 't kort

Vermiste zeilers

Twee personen vertrekken maandagochtend 3 juli met een zeiljacht vanuit West-Terschelling richting het Duitse Waddeneiland Borkum. De verwachting is dat ze daar 's avonds aankomen. Nadat bekenden in de middag voor het laatst contact hebben, slaan die kort voor middernacht alarm bij de Kustwacht. Meerdere reddingboten van de KNRM gaan naar zee om te zoeken. De kustwachthelikopter helpt ook vanuit de lucht mee en die vindt in de vroege ochtend het zeiljacht. Ze drijven 10 kilometer noordwest van Borkum. De mast is afgebroken en het drijfanker ligt uit. De KNRM haalt de personen van boord. Daarnaast nemen ze het jacht op sleep. En zo varen ze richting de Eemshaven. Daar komen ze aan het einde van de ochtend aan. Familie is daar aanwezig om de opvarenden op te wachten.

Cijfers in 't kort

Social media volgers

X	25.300	↑ +4,0%
Facebook	11.633	↑ +4,8%
Instagram	8.447	↑ +30,7%
Youtube	741	↑ +30,7%
LinkedIn	9.668	↑ +15,3%

Groei t.o.v. 2022

Kustwachtcentrum

Personeel van het MIK-NL, de handhavende diensten en bemanning van de eenheden staan hier los van.

Contact

Klachten 13
WOO-verzoeken 9

Beschikbaarheid eenheden

Op basis geplande uren

* Lagere beschikbaarheid door te weinig personeel, technische uitval (werfperiodes) en weersomstandigheden.

Dienstverlening

Onder dienstverlening vallen de bekendste taken van de Kustwacht, waaronder search and rescue (SAR).

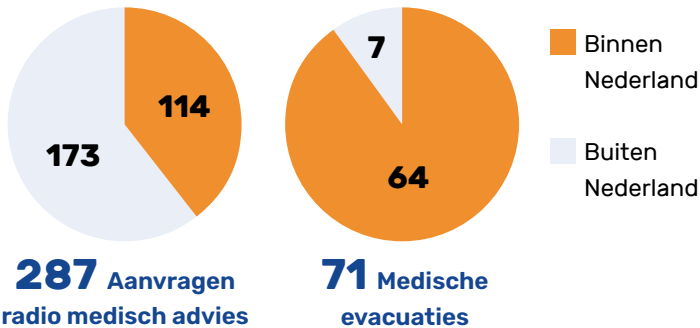
Aantal search and rescue (SAR)	1.082
Inzet KNRM	942
Inzet SAR-helikopter 	195

Op het Kustwachtcentrum komen allerlei meldingen binnen: van vermiste zwemmers tot schepen in nood.

Medische hulpverlening

Zeevarenden kunnen medisch advies aanvragen via het Kustwachtcentrum. Deze aanvragen worden doorgezet naar dokters van de Radio Medische Dienst (RMD). Dit is een dienst van de KNRM. Op advies van de RMD kan een medische evacuatie uitgevoerd worden.

Kustwachtcentrum

Meldkamer 24/7 bezet

1 Duty Officer, 4 Watch Officers

Handhavingsdesk

Op het Kustwachtcentrum is een handhavingsdesk voor het toezicht op de Noordzee. Deze wordt bezet door personeel van de Kustwacht, Douane, Politie en NVWA.

De bezettingsgraad in 2023 was gemiddeld **67%**.

Operationeel team

24/7 Op afroep beschikbaar voor ondersteuning en inzet tactisch niveau tijdens incidenten.

Explosievenopruiming

Visserij en offshore-schepen kunnen gevonden (mogelijke) explosieven melden aan het Kustwachtcentrum. De posities worden doorgegeven aan het ministerie van Defensie, die de explosieven opspoort en ruimt.

Gemelde explosieven	26
Vernietigde explosieven	23
Explosieven niet aangetroffen	7

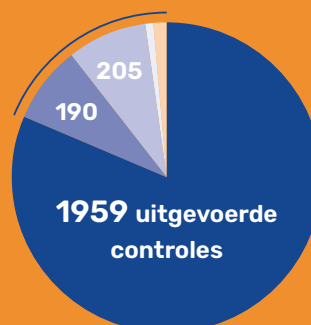

Inzet in 't kort

Soort	Aantal
Maritime Incident Response Group Netherlands (MIRG.NL)	1
Operationeel Team	2
Noodsleephulp	35
Aanwijzen noodhaven	1
Uitgegeven vergunningen	23
North Sea Activities (NSA)	292
Minder ernstig scheepsongeval (MESO)	31
Ernstige scheepvaartongevallen (ESO)	8
Zeer ernstig scheepvaartongeval (ZESO)	3

Handhaving

Binnen de Kustwacht wordt door verschillende instanties samengewerkt en toezicht gehouden op de Noordzee. Dit zijn de Politie, Douane, Koninklijke Marechaussee, Inspectie Leefomgeving en Transport, Rijkswaterstaat, Staatstoezicht op de Mijnen en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Gelet wordt bijvoorbeeld op de verkeersregels, of bemanningen aan de eisen voldoen en of aan milieuvoorschriften wordt voldaan.

443 Geconstateerde overtredingen

190 Waarschuwingen gegeven
205 Toegezegde proces-verbalen
20 Bestuurlijke maatregel
28 Overig

Informatiegestuurd Optreden (IGO)

Het 'informatiegestuurd optreden (IGO)' speelt een steeds grotere rol in onze organisatie. Hierdoor kunnen we inspelen op actuele en aankomende gebeurtenissen op zee. Zo kunnen we bijvoorbeeld net als de politie op het land geplande controles houden op belangrijke momenten en op relevante plaatsen.

Maritime security

De explosies rond de Nord Stream in september 2022 hebben de kwetsbaarheid van vitale infrastructuur op zee blootgelegd en de aandacht gefocust op maritime security in het algemeen.

10 Security Berichtgeving

Waarschuwingen en veranderingen van het 'International Ship and Port Facility Security (ISPS)'-niveau zijn doorgezet aan de veiligheidsofficieren van Nederlandse rederijen (Company Security Officers, CSO's). Hiermee worden zeevarenden op de hoogte gehouden van veranderde dreiging of veiligheidsomstandigheden.

3 Communicatie en informatievoorziening bij maritime security incident

1. Eénmaal een bommelding op een buitenlands schip in de Nederlandse EEZ, dit bleek vals alarm.
2. Eénmaal een dreiging van een aanslag op een buitenlands schip in de Nederlandse EEZ, dit bleek vals alarm.
3. Eénmaal een dreiging van een kaping op een Nederlands gevlagd schip voor de kust van Marokko.

19 Ship Security Alert System (SSAS) alarmmeldingen

Schepen hebben een systeem aan boord waarmee ze met een druk op de knop de Kustwacht kunnen alarmeren bij een aanval, bijvoorbeeld door piraten. 18 meldingen waren vals alarm. Een betrof een (dreiging van) een kaping op een Nederlands gevlagd schip voor de kust van Marokko.

95 Bijstandsaanvragen bestrijding piraterij

Met de komst van de Wet ter Bescherming Koopvaardij (WtBK) is er voor scheepseigenaren van Nederlands gevlagde schepen een extra mogelijkheid gekomen om hun schip met gewapende beveiligers te beschermen tegen piraterij. Het verlenen van toestemming voor de inzet van gewapende particuliere beveiligers (PMSC) in het kader van de WtBK is een nieuwe taak voor de Kustwacht. Dit gaat samen met de aanvragen voor de militaire beveiligingsteams Vessel Protection Detachments (VPD).

Toegewezen VPD: 8

Toegewezen PMSC: 83

Afgewezen VPD: 0

Afgewezen PMSC: 0

Stilgezet: 3

Niet in behandeling genomen: 1

3 FOCAL Point RECAAP

Incidentmeldingen vanuit het 'Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia (ReCAAP)'. De Kustwacht is het aanspreekpunt voor deze verdragsorganisatie voor bestrijding van piraterij in Azië. Door het NL Focal Point is er drie keer een incident report opgemaakt. Er is één ReCAAP Focal Point workshop/overleg bijgewoond.

0 Long Range Identification and Tracking (LRIT)

Satelliet gebaseerd systeem dat periodiek de positie van een schip doorgeeft. Schepen moeten het melden aan de Kustwacht als ze dit systeem (willen) uitzetten of als er mankementen zijn.

Beleid

De Kustwacht is een belangrijke maritieme partner voor beleidsmakers en andere betrokken organisaties. Collega's van de afdelingen Leren en Ontwikkelen, Beleid en Operaties worden veelvuldig om advies gevraagd bij allerlei onderwerpen. Enkele ontwikkelingen:

De Kustwacht heeft haar personele capaciteit in kaart gebracht, die past bij de opdrachten en ambities van de opdrachtgevers vanaf 2025. Hieruit volgde een scheefgroei tussen taken en middelen. De Raad voor de Kustwacht heeft in juni 2023 definitief ingestemd met het oplossen van deze disbalans en de benodigde financiële middelen hiervoor vrijgemaakt.

Incidenten vanuit het werkgebied van de Kustwacht komen doorgaans een keer aan land of hebben uitstraling naar het land. Daarom is samenwerking met de landpartijen belangrijk. De SAR-convenanten met Veiligheidsregio's die hiervoor worden gebruikt zijn toe aan een herziening. Dit proces verloopt uiterst traag vanwege onder andere prioritering en de behoeften van convenantpartners die meerdere zwaarwegende maatschappelijke thema's moeten behandelen.

De Kustwacht krijgt steeds vaker te maken met operaties in grensgebieden waarvoor internationale afstemming nodig is. Zicht op pleziervaart is een uitdaging mede door het ontbreken van een AIS-plicht voor recreatievaart korter dan 20 meter. Een werkgroep met deelnemers van de ministeries van Justitie en Veiligheid met Infrastructuur en Waterstaat, de Koninklijke Marechaussee en de Kustwacht buigt zich over verbetermaatregelen op dit gebied.

Het Kustwachtcentrum zet medische hulpvragen vanaf gemeentelijk ingedeelde wateren als het IJsselmeergebied, Waddenzee en Zuid-Hollandse en Zeeuwse stromen door aan de Radiomedische Dienst (RMD) van de KNRM. Artsen van de RMD geven aan dat medische hulpvragen vanaf deze watergebieden vanuit patiëntenbelang beter door een Meldkamer Ambulancezorg kunnen worden afgehandeld. De overdracht staat gepland in 2024.

Project MOC

De Kustwacht krijgt een nieuw Maritiem Operatiecentrum (MOC). In de toekomst is het nieuwe MOC Kustwacht het operationele centrum voor alles wat er in, op en boven de Noordzee gebeurt.

Nieuwbouw

De Kustwacht krijgt twee gebouwen op de Defensielocatie 'De Nieuwe Haven', namelijk een nieuw Hoofdgebouw en een 'Uitwijk-, Test- & Trainingscentrum' (UTT). Op 11 juni 2023 heeft het Rijksvastgoedbedrijf de aanbesteding conform planning naar de markt gebracht. In november hebben twee aannemers hun aanbieding gepresenteerd. Eind december heeft de Raad voor de Kustwacht ingestemd met de financiering van de meerkosten als gevolg van de stijgende bouwkosten. De nieuwbouw wordt naar verwachting in 2026 opgeleverd.

Vervanging ICT

Het project MOC vervangt en verbetert stapsgewijs de ICT-applicaties die de processen van de Kustwacht ondersteunen:

- De scope en planning voor vervanging van het incidentmanagement zijn herijkt.
- Diverse systemen als VBS Navtex, Digital Selective Calling (DSC), live videoverbindingen met het kustwacht-vliegtuig en Maritime Control zijn vernieuwd/vervangen.
- De vervanging van de oude netwerkverbindingen van en naar de buitenlocaties van de Kustwacht (radar, radio en AIS-installaties op diverse plekken langs de kust en op de Noordzee) is afgerond.

Verkeersbeeld op Zee (VoZ)

Het deelproject Verkeersbeeld op Zee (VoZ) heeft als doel het opbouwen en leveren van één nautisch verkeersbeeld van de Noordzee aan de Kustwacht. Dit project is gestart.

Uitgaven en kosten

De basis voor de Kustwachtbegroting ligt in het Gecombineerd Jaarplan. Zes ministeries betalen gezamenlijk de Kustwacht, van zowel de eenheden tot het personeel.

Soort	Bedrag
Exploitatie uitgaven personeel	9.517.000
Exploitatie uitgaven materieel	76.046.000
Investerings Kustwacht	9.614.000
Kosten Kustwacht	22.351.000
Totaal:	117.528.000

Het ministerie van Defensie is de eigenaar van de Kustwacht en beheert de exploitatie van de Kustwacht. De exploitatie uitgaven Kustwacht zijn derhalve opgenomen in de begroting van Defensie. In het Gecombineerd Jaarplan zijn de investeringen voor de Kustwacht opgenomen voor de vier urgente behoeftstellingen op ICT-gebied en het project MOC. De 'Kosten Kustwacht' zijn de kosten die de betrokken ministeries in hun eigen begroting hebben gedaan voor de Kustwacht. Deze budgetten worden beheerd en geraamd door de betrokken departementen.